

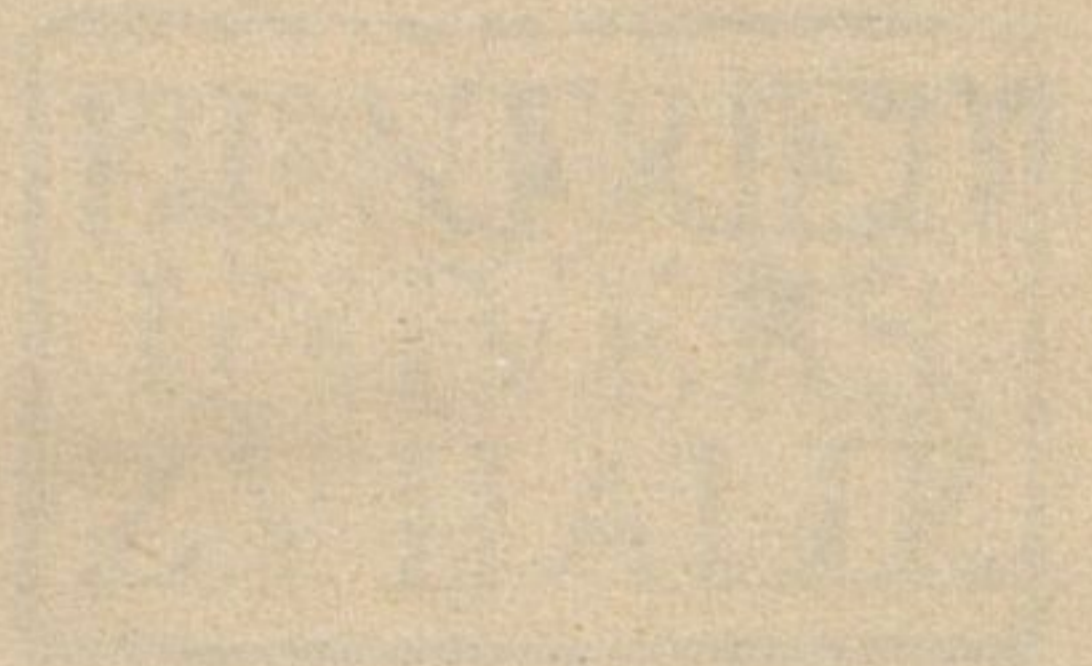
UNIVERSITÄT BERLIN

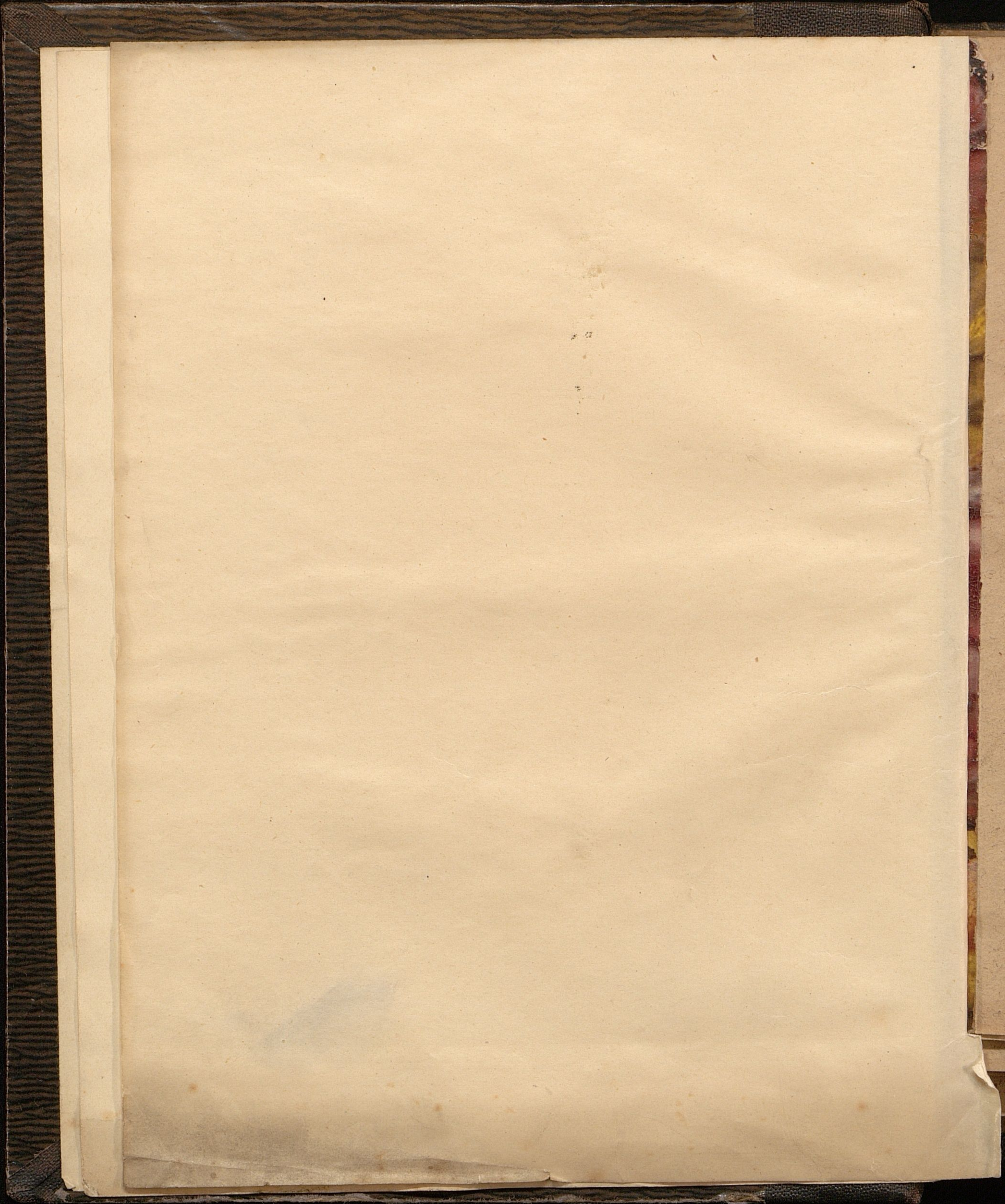
SECRETARIAT

VEREINIGTE UNIVERSITÄT
BERLIN

VEREINIGTE UNIVERSITÄT
BERLIN

VEREINIGTE UNIVERSITÄT
BERLIN





P. 11



1662 20 18.
8 2
2

I. N. C.
DISPUTATIO JURIDICA
DE
JURE THESAURI,

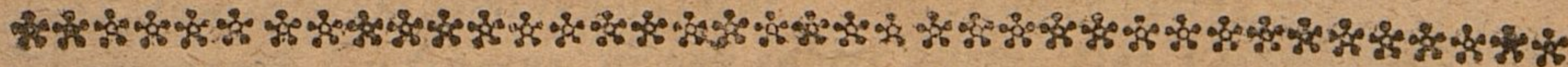
AD
L. UN. C. DE THESAUR.
QUAM
CONSENTIENTE AMPLISS. FACULTATE
JURIDICA
IN
INCLYTA LEUCOREA
PRÆSES

DIETERICUS G. G. G. / J. U. D.

&
SAMUEL Schütz

AUTOR & RESPONDENS
MECKLENBURGENSES
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SISTUNT ATQUE
EXHIBENT

IN
AUDITORIO FACTORUM
DIE XX. AUGUSTI.



WITTENBERGÆ,
Typis Johannis Haken, MDC LXII.

21.



LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
MICHIGAN
ANN ARBOR
MICHIGAN
48106-1300

12





L. unic. C. de thesaur.

IMP. LEO A. EUTHYCHIO PRÆF. PRÆT.



*N*emo in posterum super requirendo in suo, vel alieno loco thesauro, vel super invento ab alio, vel a se, effusis precibus pietatis nostra benignas aures audeat molestare. Nam in suis quidem unicuique, dummodo sine sceleratis ac puniendis sacrificiis, aut alia qualibet arte legibus odiosa, thesaurum (id est condita ab ignotis dominis tempore vetustiori mobilia) quarere, & invento uti liberam tribuimus facultatem, ne ulterius Dei beneficium invidiosa calumnia persequatur, ut superfluum sit hoc precibus postulare, quod jam legibus permissum est, & Imperatoria Majestatis videatur prevenire liberalitas postulanda. In alienis vero terrulis nemo audeat invitis, imo nec volentibus, vel ignorantibus dominis opes abditas suo nomine perscrutari. Quod si nobis super hoc aliquis crediderit esse supplicandum, aut præter hujus legis tenorem in alieno loco thesaurum scrutatus invenerit, totum hoc locorum domino reddere compellatur, & velut temerarius legis saluberrime puniatur. Quod si forte vel arando, vel aliàs terram alienam colendo, vel quocumque casu, non studio perscrutandi, in alienis locis thesaurum invenerit, id quod repertum fuerit, dimidia retentam, alteram dimidiam datam, cum locorum domino partiatur. Ita enim eveniet, ut unusquisque suis fruatur, & non inhiat alienis. Dat. VI. Id. Octobr. Leone juniore A. Cos.

A 2

CAPUT

CAPUT I. QVID SIT THESAURUS, ET CUJUS JURIS ACQVIRENDI MODUS.

- | | |
|--|--|
| <p>I. Jus dominij à Deo in res creatas accepit protoplastus.</p> <p>II. Modi acquirendi ejusdem tum jure Gentium, tum jure Civili invaluere.</p> <p>III. Jure Civili & singula res, & universa acquiruntur.</p> <p>IV. Modi acquirendi jure Gentium dominij ad duos com-</p> | <p>modè revocantur.</p> <p>V. Facto & occupatione nostra acquiritur thesaurus.</p> <p>VI. Ejus Etymologia.</p> <p>VII. Homonymia.</p> <p>VIII. Definitio.</p> <p>IX. Legum ac morum varietas circa inventionem thesauri.</p> |
|--|--|

Jus dominij, quod in res creatas à Creatore sub orbis infantiam nactus est primus mortalium Genes. I. capite, COMMUNIONEM RERUM OMNIUM, proprietate antiquiorem, satis refutat, quam Poëtarum & Historicorum res judicatae ostentant passim, uti edocent D. Georg. Adam. Struv. *cap. 1. Syntagm. jur. Feudal. aphor. 1. in exeg.* D. Joh. Strauch. *disertat. de imper. mar. cap. 1.* quibus adde Conrad. Summenhart *de contractib. licit. atq; illicit. tract. 1. qu. 5.* Sed nec communionem ejusmodi suspicari licet, quæ proprietatem pluribus pro indiviso, usum singulis communem præbuerit. Id quippe si concedam, vel invitatus fatear necesse est, haud potuisse rei jam occupatæ partem aliquam denuo privatim occupantis fieri. Sicubi autem communio quædam inter primos generis humani propagatores enituit, ea non fuit justitiæ, & imperata à Deo, sed arbitraria, liberalitatis, & meræ facultatis.

II. Licuit itaque mortalibus ab hac, quam sponte admisit proprietatis, communiōe introductis dominij acquirendi modis recedere, & proprietatem à Deo concessam arripere ACTU. Derivare autem illos placuit non ex naturali tantum, sed & civili ratione, *Vinn. pref. tit. Instit. de usucap.* ut inde

Jcti

¶ Cuiusmodi alios JURI GENTIUM, alios JURI CIVILI acced-
ptos ferant, dum tamen significationem utriusque juris eò tra-
hamus, quò expedit, præeunte Hahnio in *D. de acquir. rer. do-*
min. n. 8. Junge Grot. lib. 2. de J. P. & B. c. 8. n. 1.

III. Jurè Civili non modò acquiruntur RES SINGU-
LÆ, sed & UNIVERSÆ. Non minus autem hic spectandi
MODI IPSI, & causæ acquirendi, quàm UNIVERSITAS AC-
QUISITIONIS. Nam & per titulos naturâ suâ singulares non-
nunquam res universæ parantur, ut egregiè monet Vinnius, &
Ludwell. *Comm. ad §. fin. tit. Instit. per quas person. cuiq. acquir. sed*
non idem jus in universum acquirenti tribuunt, quòd modò
acquirendi naturâ suâ universales.

IV. Ad modos autem acquirendi juris Gentium quòd at-
tinet, eos Ludwellus *ad §. 12. tit. Instit. de rer. divis.* ad quatuor
summa genera revocat, occupationem nempe, accessionem,
specificationem, & traditionem. Magis concisè Hahnus in *D.*
de acquir. rer. domin. n. 8. duas constituit acquirendi causas, oc-
cupationem sive apprehensionem, & accessionem. Malim
tamen ego astipulari Vinnio, qui *ad §. 11. Instit. de rer. divis. n.*
4. inculcat, jure Gentium vel FACTO NOSTRO sive OCCU-
PATIONE nobis acquiri dominium, vel VI & POTESTATE
REI NOSTRÆ, sive ex ea nascatur quicquam, sive accedat
illi.

V. Ad FACTUM & OCCUPATIONEM nostram perti-
net INVENTIO THESAURI, de cujus jure præsentem dispu-
tationem elaborare decrevi mecum, ne Papinianista aliquis
ἐν τῷ ᾧ κερματίαν κερματίαν videretur. Inter ἀδύσποτα quip-
pe sunt thesauri, id est pecuniæ, quarum dominus ignoratur.
Quod autem non apparet, pro eo est quasi non sit. Quare & the-
sauri naturaliter sunt inventoris, i. e. ejus qui loco moverit, appre-
benderitq., ex ore Grotii loquor *2. de J. P. & B. c. 8. n. 7.* Confer. Har-
precht. *Comm. Instit. ad §. 39. de rer. divis. n. 35. & seqq.* ubi & dis-
sentientium argumenta excutit & enervat. Scilicet acquisi-
tio possessionis in apprehensione rei, conjuncta cum affectu

eam pro sua tenendi, consistit, l. 1. §. 3. D. de acquirend. possess.
Neq; tamen necesse est, ut opera manuum, aut pedum semper
interveniat, licet hæc ratio acquirendæ possessionis maximè
naturalis sit, sed & actus quicunque alius, præter animum pos-
sidendi, nonnunquam sufficit, qui vice corporalis apprehen-
sionis fungatur, Vinn. Comm. Instit. ad §. 5. de interd. n. 6. Di-
stingvam itaq; cum D. Joh. Strauch. diff. 6. ad jus Justinian. aphor.
18. 19. inter APPREHENSIONEM VERAM, & FICTAM. Hæc
porro fit vel rem ex parte, vel planè non contingendo, dum
actu alio intercedente apprehensa putatur. At verò in rebus
nullius, quibus certo respectu annumeramus thesaurum, verà
apprehensione opus est, Harprecht. dict. loc. n. 36. Carpzov. juris-
prud. forens. part. 2. constit. 53. def. 7. n. 2. Anton. Gomez. in L. Tauri 45.
n. 47.

VI. Sed enim antequam abripiar ad L. un. C. de thesaur.
tractationem, etymologiam, & nonnulla alia præfabor. Quam-
vis autem Connan. 3. Comm. jur. Civ. cap. 4. & Donell. 4. Comm.
14. &, qui eos sequitur, Joh. Harpr. Comm. Instit. ad dict. §. 39. n.
1. thesaurum inde dici putent, quod εἰς ἀνεῖρον, in crasti-
num sit repositus, ut sit θεοῖς εἰς ἀνεῖρον, propius tamen vero
est, iudicio Vinnii ad §. 39. de R. D. n. 1. vocem esse conjunctã
ἐν τῆς θήκης ἢ ἀνεῖρον, ut sit conditorium pecuniæ. Hoc enim
nomine veteres Græci pecuniam vocabant. At Rittershusio
Comm. Instit. ad dict. §. thesaurus simpliciter τὸ τῆς θεοῖς
appellari videtur, quod minus probo.

VII. Etymologiam homonymia excipit. Variè enim u-
surpatur thesauri vocabulum, imprimis verò dupliciter, expli-
cante Arniszo lib. 3. de jurib. Majestat. cap. 6. n. 21. Primò enim
denotat rem quancunq; in futurum sepositam, cujus dominus
non ignoratur, l. 22. pr. D. famil. erciscund. l. 15. D. ad exhibend. Se-
cundò vox thesauri exprimit condita ab ignotis dominis tem-
pore vetustiori mobilia, l. un. C. de thesaur. sive ut in l. 2. C. Theo-
dos. tit. de thesaur. legimus, monilia. Et hæc acceptio præ-
sentis est loci, à qua communis & popularis loquendi consue-
tudo non abhorret. Aliàs quoque thesaurus γαζοφυλάκιον, id
est locum in quo opes asservantur, significat. Hinc per trans-
latio-

lationem Cicer. 1. *de Orat.* memoriam rerum omnium thesaurum commendat. Et Quintilian. Lib. XI. cap. 2: *Omnia disciplina memoria constat, frustra docemur, si, quicquid audimus, praeterfluat, neque immerito thesaurus hic eloquentiae dicitur.* Nunquam hoc sensu in deteriorem sumitur partem, ut apud Plaut. in *Amph. & Mercat.* thesaurus stupri, thesaurus mali legitur. In textu porro Landrechtis lib. 1. art. 35. per thesauros reconditae auri argentiq; vene, regalibus addicte, intelliguntur, ut per suos Deputatos exposuit Elect. Augustus part. 2. constit. 53. Sed n. Bachov. ad Trentl. vol. 2. disp. 20. tit. 2. lit. G. explicationem hanc & a proprietate verborum, & a sententia juris Saxon. alienam iudicat. Denique Alex. ab Alex. lib. 3. *genial. dier. cap. 5.* quod de diversis delictorum poenis apud diversas gentes inscribitur, apud Messenios carcerem fuisse memorat THESAURI nomine celebrem, locum sub terra quadrato saxo, qui tam immanis fuerit, & saevus, ut neque ventum, neque aura acciperet. Jure Civili carcer pro poena non est, Hahn. in *D. de poen. n. 4.* Moribus vero nostris diversum obtinet, teste Magnif. D. Bened. Carpz. part. 3. *pract. crimin. qu. 130. n. 8. 9.* modo carcer locus sit tolerabilis, non subterraneus, & horribilis, qui infestetur a diabolis juxta ac serpentibus, ut ad *αὐλοχώρα* subinde instimulet. Sed a diverticulo in viam redeo, thesaurum, uti hic de eo tracto, finitione expositurus.

II X. Occurrit autem haec Jcti Pauli in l. 31. *D. de acquir. rer. dom.* quod thesaurus sit vetus quaedam depositio pecuniae, cujus non extat memoria, ut jam dominum non habeat. Consonat ista Cassiodori lib. 6. *var. cap. 8.* describentis thesaurum depositivam pecuniam, quae longa vetustate competentes dominos amisit. Patet inde simul discrimen inter inventionem thesauri, rerumq; litoralium, quia haec nunquam ullius fuerit, Harprecht. *Comm. ad §. 39. tit. Instit. de rer. divis. n. 2.* Restringendum quoque erit ad rem mobilem pecuniae vocabulum, & talem quidem, quae diuturnitate temporis non evanescat. Quamvis enim caeteroqui res etiam immobiles cum Hahnio in *D. de positi n. 4.* Vinnio & Ludvvello ad §. 3. *Instit. quib. mod. re con-*
trah.

erab. oblig. deponi, i. e. custodiae alicujus commendari posse arbitrer, attamen ratione subjectae materiae res immobilis deponi omnino nequit. Conf. Gaedd. ad l. 4. D. de V. S.

IX. Novissimum esto, quod licet inventio thesauri jure Gentium alicui dominium facto & occupatione sua adjiciat, nihil tamen obstet, quo minus legibus, aut moribus aliud constitui possit, uti capite ultimo demonstrare annitar. Ita occupatio ferarum, quam venationem appellamus, subditis plerisque hodie non injuriâ est adempta, *Frantz. exerc. 4. qv. 2. Fachin. 1. contr. jur. cap. 1. Arnif. lib. 3. de jurib. Majest. cap. 3. Grot. 2. de J. P. & B. 2. n. 5. & quidem jure imperii, vel superioritatis, Joh. Strauch. diff. 6. ad jus Justin. privat. apbar. 30. Violatione tamen juris illig Principibus assignati poenâ mortis dignâ aestimare vereor, quod & Frantzio placet dict. exerc. qv. 3. nisi aliud quid concurrat. Vid. Magnif. D. Carpzov. part. 2. pract. crimin. qv. 84. n. 26. & seqq. n. 33. & seqq. Eadem ratione jus circa thesaurum variare potest, & variavit passim, testibus Grotio 2. de J. P. & B. c. 8. n. 7. & Arnifæo eod. lib. cap. 6. n. 7. Sed enim, ne ista morer placita, quæ vel ob ademptos penitus thesauros, vel ob concessam inventori quartam, vel quintam tantum partem non omnibus arident, quid in L. un. C. de thesaur. æquum hac in re visum fuerit explicare aggredior.*

CAPUT II. DE THESAURO IN PROPRIO FUNDO INVENTO.

L. Sectio L. un. C. de thesaur. in duas partes.

II. In thesauro jure Gentium occupando, & nostro faciend. non idem servatur, quod in cæteris rebus, quæ nullius sunt.

III. Lex unica à quo promulgata.

IV. Superflue à Principe petitur, quod jure permittitur.

V. Investigatio thesauri alia licita, illicita alia.

VI. The-

*VI. Thesauro licite reperto uti
integrum est.*

*VII. Sed & aliorum usibus eum
consecrare.*

*VIII. Thesaurus est Dei benefici-
um. Et fortuna donum.*

*IX. Thesaurus, in domo vendita
ab emptore repertus, emptoris
est, non venditoris.*

*X. Venditor ob inventum ab em-
ptore thesaurum lesionem ul-
tra dimidium allegare nequit.*

*XI. Quid si quis, sciens thesau-
rum, fundum emerit?*

XII. Quid si thesaurus in fundo

*lege reciproca venditionis em-
pto repertus?*

*XIII. Dominium minus plenum
aliud directum est, aliud uti-
le.*

*XIV. Ex quibus posterius quoad
jus thesauri preponderat.*

*XV. Quid si directus dominus,
aut extraneus forte invenerit
thesaurum?*

*XVI. Investigatio illicita thesau-
ri quanam?*

XVII. Quæ ejus pœna?

*XVIII. De virgula Mercuriali
nonnulla.*

I. In duas autem partes legem istam de thesauris u-
nicam dispescendam esse autumo, quarum *PRIMA* tractet
de thesauro in proprio fundo invento, *SECUNDA* de eo, quem
quis in alienis terrulis reperit. Primam partem hoc capite ex-
cutiam & scrutabor, quoad ejus facere poterò, pro tenuitate
ingenii, accuratè.

II. Enimvero thesaurum pertinere ad regulam juris Gen-
tium de rebus nullius, dextre ad mentem Hahnii in *D. de rer.
divis. n. 1.* & Schneidevini *Comm. Instit. tit. de rer. divis. ad §. 7.* in-
tellectis & distinctis, superiori capite innotuit. Neq; tamen
in thesauro occupando, & acquirendo idem servatur, quod in
cæteris rebus, quæ nullius sunt. Nam cætera res hujus generis
totæ occupantium fiunt, sine consideratione loci, datæq; ope-
ræ. At in thesauro aliud deprehendimus. Rationem alibi in-
vestigare conabor.

III. Magis ad rem præsentem pertinet, à quonam lex hæc
promulgata fuerit? A plerisq; Imp. Leonem autorem circum-
ferri comperior. Alii cum Leone Zenonem conjungunt, imò
Zenonem etiam Leoni præmittunt nonnulli, teste Gothofr. ad ru-
bric.

B

bric.

bric. hujus l. Hoc autem an rectè fiat, & seriei Imperatorum congruat, subdubito. Nam, si fidem meretur Robert. Bellarm. *in Chronolog.* & Marc. Zucrius Boxhorn. *in histor. universal.* Leo præcescit Zenonem, cum Leo Thrax imperare cœperit anno CCCCLVII. gener autem Leonis Zeno anno CCCCLXXIV. Aliàs diffiteri nolim, ab Imperatoribus Rom. nonnunquam fuisse assumptos Imperii Collegas, *Cyriac. Lent. in August.* Inter præcipua est exemplum Antonini Philosophi, & Lucii Fratris, cujus vitia ille celavit sapientissimè, teste Benevenuto de Rambaldi *libro Augustali.*

IV. At quisquis demum autor fuerit legis nostræ ex aliorum mente, ego Leonem Imp. præferre malim, qui vetuit *super requirendo in suo loco thesauro, vel super invento ab alio, vel à se, effusis precibus pietatis suæ benignas aures molestari.* Nam ante istam constitutionem nec in proprio quidem fundo datâ operâ thesauros quærere, nisi indulgente speciatiim Principe, integrum erat, *Perez. in C. tit. de thesaur. n. 3.* Adde Maximilian. *Faust ab Aschaffenburg consil. pro arario class. 10. conf. 25. ord. 790.* Postquam verò facultas ea data fuit, aut, ut verius loquar, restituta, ulteriori impetratione supersederi poterat, imo debebat, ne gravissimos Principis labores quis interrumperet, & tantum non turbaret. Sed extra casum ejusmodi preces subditorum Principi molestas videri nolim, ne eandem cum Demetrio experiatur fortunam. Hic enim, ut ex Plutarcho *in Demetr.* retulit D. Carpzov. *de L. Reg. German. cap. 24. sect. 2. n. 3.* collectas in sinum subditorum supplices literas projecit de ponte in fluvium, atq; hanc ipsam ob causam postea ab iisdem dejectus est imperio. Cæterum existimabis fortè, nec ante Constitutionem hanc Leonis debuisse precibus impetrari, quod jure competebat. Inventio quippe, & indagatio thesauri modus est acqvirendi juris Gentium. Non ergo potuit, salvâ æqvitate, libertas ista restringi, aut dirigi Principis arbitrio ac nutu. In promptu responsio est, quod *acquisitionis naturalis sit thesauri inventio, ejusdemq; investigatio, quamdiu lex civilis nulla intercedit.* Cum autem lex Civilis aliud constituit, e-

am

am observari debere ipsum jus Natura dicitur. Lex enim civilis
quoniam nihil potest precipere, quod jus Natura prohibet, aut
prohibere, quod precipit, potest tamen libertatem naturalem circum-
scribere, & vetare, quod naturaliter licebat, atque etiam ipsum domi-
nium naturaliter acquirendum vi sua antevertere, Grot. 2. de J. P. &
B. cap. 2. n. 5.

V. Neque tamen in suo loco requirendi thesauri licenti-
am ad scelerata & punienda sacrificia, aut aliam legibus odiosam
artem extendi passus est Leo Imperator, ut proinde distinguen-
dum mihi sit INTER INVESTIGATIONEM THESAURI LI-
CITAM, atque ILLICITAM.

VI. Quod licitam concernit, eam perinde acquiritur the-
saurus, ac si casu fortuito inventus fuisset. Tribuitur enim ab
Imperatore invento utendi libera facultas. Scilicet omnibus,
quæ in mundo sunt, UTI convenit, non FRUI. Dicimur enim
ab Augustino lib. 1. de doctrin. Christian. cap. 3. eo frui bono, cui a-
more nostro inhaeremus propter seipsum, quæ bonum homi-
nis Deus est. Uti verò homo perhibetur eo bono, quod ad
obtinendum illud refert, quo frui convenit. Inde Petrus :
*Si honestis etiam rebus frui vetitum, quanto magis inhonestis &
turpibus, lib. 1. de remed. utr. fort. dial. 18.* Alio tamen sensu verbis
utendi, & fruendi utuntur Icti, jus minus plenum, aut plenius
in rebus alienis denotaturi.

VII. Dum autem libera utendi facultas tribuitur inventori
thesauri, simul etiã permittitur, ut si quis forsan sat opulentus non
indigeat thesauro, eum aliorum usibus consecrare possit. Imo
valde pium erit, si thesaurus ad pias causas destinetur, quod
aliàs circa rem inventam, cujus dominus ignoratur, Grotio pla-
cet 2. de J. P. & B. c. 10. n. 11. & Treutlero vol. 2. disp. 20. th. 2. lit. H.
Dixi, POSSE thesaurum inventum aliorum usibus consecrari,
non DEBERE. Ex dominio enim nemo jus habet præter domi-
num.

IX. Dehinc ad rationem hujus constitutionis stylum
verto, quæ in eo posita est, quod thesaurus sit DEI BENEFICI-
UM, ab invidiosa calumnia ideo removendum. Agnovit idem

Tamberlanes Scythia, referente Arniseo *lib. 3. de jurib. majest. cap. 6. n. 26.* cum nec suam, nec suorum imaginem deprehenderet in thesauro, in quem arando impegerat rusticus. Alibi, *nimirum in l. 63. §. 1. D. de acquir. rer. domin.* FORTUNÆ DONUM thesaurus appellatur, cui tamen ne nimium tribuat inventor, sed eo cum ratione utatur, Petrarca svasor est *lib. 1. de remed. utriusq. fortun. dial. 55.* In multis enim non fatiant repentinę ope desiderium, imo nec mitigant, sed accendunt, ut crescente auro crescat auri sitis, & quærendi studium, minuaturq; virtus. Sed & ideo thesaurus in fundo proprio quæsitus, & inventus cedit inventori, quod simile vero sit, eum à majoribus suis conditum esse. Hæc enim ratio quoq; facit, ut in alieno reperti dimidium concedatur domino soli, quæ de re infra pluribus agendum.

IX. Illa porro huic capiti inferenda controversia est, an thesaurus in domo vendita ab emptore repertus ejus sit, num venditoris? Enimvero licet non patiar MODOS ACQVIRENDI DOMINII cum MODIS QUÆRENDÆ OBLIGATIONIS confundi, nonnunquam tamen concurrere videntur, si spectes finem contractuum nonnullorum remotum & secundarium. Atque inde cum venditioni subsit obligatio dandi, *l. 11. §. 2. D. de action. empt. in effectu dominium transferre tenetur venditor, l. 75. §. fin. D. de verbor. oblig.* Translato autem in emptorem per traditionem ædium dominio, thesaurum ei acquiri necesse est, in suo inventum, *l. 67. D. de rei vindic.* Adde Hahn. *in D. de contrab. empt. n. 8.* Perez. *in C. tit. de thesaur. n. 9. n.* Frantzkium *in D. de action. empt. n. 211. 212.*

X. Igitur nec beneficio *l. 2. C. de rescindend. venditione*, quasi ultra dimidium læsus, niti potest venditor ob thesaurum insignis valoris ab emptore inventum, *Fachin. lib. 2. controu. jur. cap. 20. controu. 4.* Neque enim possedit illum, cum ignoraret, ubi esset. At dixeris, cum fundo antea possessio videri etiam possessum fuisse thesaurum. Respondeo ex veriori Sabini sententia *in l. 3. §. 3. de acquir. possess.* thesaurum non eadem possessione, quæ locum ipsum possideri, & sic quasi propriam omnino suo

no-

nōmine retinere speciem, à fundo separatam, ut in pretio se-
læssum ingemiscere tantò minus audeat venditor. Scilicet
cum lex mensura sit actionum humanarum, ut illis homogenea
esse debeat, eaq; præcipere, quæ moraliter in Rep. per actio-
nes civium obtineri valent, in emptionibus venditionibus ex-
actissimam proportionis Arithmeticæ symmetriam non usq;ve
adeo imperat, ne, dum unum fugit, in contrarium currat viti-
um. In minima itaq; læsione connivet, nec summam permit-
tit, sed in medio consistit, hoc est circumventionem infra
dimidium tolerat, ut nervosè docet Frantzki. in *D. de contrab.
empt. n. 245. & seqq.* At venditor nullam omnino læsionem hoc
casu allegare potest, cum iusta rerum pretia à præsentis aestima-
tione pendeant, id est ea, quæ fuit tempore contractus, quo &
venditorem, & emptorem latebat thesaurus. Junge Perez. in *C.
rit. de thesaur. n. 10.*

XI. Cæterum quid si quis prædium iceirco emerit, quia
sciebat thesaurum in eo absconditum, quem ignorabat vendi-
tor? Interesse putat Frantzkius in *D. de action. empt. n. 214. & seqq.*
num CASU FORTUITO, an DATA OPERA scientiam the-
sauri adeptus sit. Priori casu totum emptori, posteriori autem
venditori tribuit. Rationem diversitatis ibidem offendes.
Junge Harprecht, ad §. 39. tit. *Instit. de rer. divis. n. 10. & seqq.* Sed
quid si thesaurus in fundo alterius inopinatò inventum jam
apprehenderit quisquam, eundemq; iterum occuluerit, inten-
tione emendi prædium, ut integrum sibi acquireret thesaurum?
Partem thesauri venditori reddendam esse arbitror, eo nempe
tēpore occupati, quo venditor adhuc erat illius fundi dominus.

XII. Hoc quoq; indagare operæ pretium est, an thesau-
rus in eo fundo repertus, qui ex lege venditionis redemptioni
est suppositus, emptori acquiratur? Ita sentio cum Perezio in
C. de thesaur. n. 12. Accidit quippe dominio, ut revocetur non-
nunquam. Ergo non ideo minus rectè quid nostrum est, si ab-
ire à nobis dominium speretur, l. 66. *D. de rei vindic. Hahn. in
D. de acquirend. rer. domin. n. 3. sibi: est etiam verum.* De thesauro
à marite in fundo dotali invento evolve Colleg. Argentor. sub
tit. de A. R. D. in fin. tb. 49.

XIII. Sed nec hic dicendi finis est. In memoriam etiam revocandum, quod dominium sit vel plenum, vel minus plenum. Hoc porro à reservatione juris alicujus in re alteri concessa subdividitur non in subidè ab Hahnio *in disposit. Pandect. sub tit. de public. action. ut & in D. de A. R. D. num. 4.* in directum, & utile, quicquid in contrarium videatur Treutlero *Vol. 1. disp. 15. th. 1.* cujus rationem ibi infringit Bachovius.

XIV. Queritur inde, an utile, num directum dominium circa jus inventi thesauri superius sit? Utile dominium præponderare arbitror. Vasallo itaq; totus cedit thesaurus, què ipse in fundo feudali offendit, respectu domini utilis, quod omnia ad se tradit emolumenta rei, *D. Georg. Adam. Struv. cap. 12. Syntagm. jur. Feudal. aphor. 5. & in exeg.* Idem juris est in emphyteuta, non in usufructuario, nec in creditore, per ea quæ Perez. tradit *in C. de thesaur. n. 7.* Confer *D. Carpzov. jurisprud. forens. part. 2. constit. 53. def. 6.*

XV. Sed quid si dominus in fundo alteri in feudum concessio fortè invenerit thesaurum? Partem dimidiam vasallus feret. Eandem thesauri fortuiti portionem ab extraneo inventore exhiberi vasallo convenit, *Schneidew. Comm. Instit. §. 39. de rer. div. n. 6.*

XVI. Jam ordinis, ut & textus propositi ratio postulat, ut à licita ad illicitam thesauri investigationem convertar, quæ sceleratis ac puniendis sacrificiis, & aliâ qualibet arte legibus odiosa in lege nostra fieri dicitur. Meminit ejusmodi veterum sacrificiorum Gothofredus *ad l. 13. D. ad L. Cornel. de sicar. lit. 7. ut & Henricus Cornel. Agrippa de incertit. & vanitat. scientiar. cap. 44. 45.* Adde Perez. *in C. lib. 1. tit. XI.*

XVII. Si verò quisquam susq; deque habens sanctionem præsentem magicis artibus thesaurum in proprio loco inquirere conatus fuerit, thesaurus quidem totus post sententiam fisco vindicatur, *Perez. in C. tit. de thesaur. n. 3.* & inventor, tanquam maleficus, plectitur. Pœnæ autem designatio commodius fieri nequit, quàm si distingvamus cum *D. Carpzov. part. 1. præf. criminal. qv. 48. n. 10.* inter PACTUM maleficorū cū Satana
EXPRES-

EXPRESSUM, & TACITUM. Illud perficitur, dum maligni homines albo veneficorum dant nomina sua, omnipotenti Deo, creatori suo, renunciant, foedus baptismi rescindunt, & filium Dei abnegant, ejusque beneficia detestantur; contra Diabolo homagium praestant, obsequium perpetuum promittunt, & sese cum anima & corpore aeternae damnationi mancipant. Confer Jodocum Damhouder. *cap. 61. rer. crimin. n. 115.* At tacitam sive implicitam pactionem voco, quae tenentur omnes alii, qui absque foedere expresso quid commercii & consuetudinis habent cum Diabolo, quaeve scientes superstitiosis observationibus adherent, & artibus legibus odiosis utuntur. Prius pactum ignis supplicio dignum est: posterius pro qualitate criminis commissi meretur poenam, ut late persequitur Magnif. Dn. Carpov. *part. 1. P. C. qv. 50.*

XIIX. Sed num ad prohibitam istiusmodi thesauri indagacionem ea quoque pertineat, quae per virgulam Mercurialem fieri solet, cujus ope etiam venas metallicas perquiri sibi persuasum nonnulli habent, jucundae est, & accommodatae ad hunc locum quaestionis? Omni autem asseveratione id affirmare cogor, cum virgulae huic & manifestam, & occultam operandi hac in re qualitatem deesse sentiam. Nihil itaque fere superest, quam virgulam in se ad inquirendos thesauros, venasve metallicas ineptam, operatione Satanæ moveri, in eo occupati penitus, ut, cum sciat homines divitiarum esse appetentissimos, nonnullos ejusmodi mediis speciosis illaqueet, & cum periculo animae fallat.

CAPUT III. DE THESAURO REPERTO IN FUNDO ALIENO.

- | | |
|---|--|
| <p>I. Fundus alienus quotuplex, & quot modi in eo thesaurum requirendi.</p> | <p>II. Thesauri in alieno quaesiti pars nulla tribuitur inventori.</p> <p>III. Ratio istius juris.</p> <p style="text-align: right;">IV. Cur</p> |
|---|--|

IV. *Cui nec volente domino in alieno thesaurum querere liceat?*

V. *Theauri in alieno fortuito oblatis dimidia pars inventori defertur, altera domino fundi.*

VI. *Ratio.*

VII. *Non distinguitur hic inter publicum, & privatum fundum.*

VIII. *Pœna inventoris partem thesauri ad fiscum, aut privatum pertinentem supprimentis.*

IX. *Quantitas thesauri quomodo exploretur?*

X. *Quid in inventore sponte thesaurum deferente obtineat?*

XI. *Conciliatio l. 3. §. penult. D. de jur. fisc. c. 5. §. 39. tit. Instit. de R. D.*

XII. *Thesaurus in loco sacro, aut religioso privato fortuito casu inventus demum fit inventoris.*

XIII. *In fundo alieno artibus magicis inventus thesaurus ad dominum fundi pertinet, non ad fiscum.*

XIV. *Qua actione consulatur ei, cui thesaurus totus, vel pro parte debetur.*

I. Sequitur pars altera legis nostræ, quæ agit de thesauro in alieno fundo reperto. Is autem vel publicus est, vel privatus. Porro thesaurus vel datâ operâ, vel casu fortuito, vel per artes magicas inventus est.

II. In fundo quidem proprio perinde habetur, sive datâ operâ, sive casu fortuito thesaurus oblatus fuerit; at in alieno operâ in quærendo thesauro adhibitâ nullum consequitur præmium inventor. Ita quippe Imperator Leo sancit: *In alienis verò terrulis nemo audeat invitis, imo nec volentibus, vel ignorantibus dominis opes abditas suo nomine perscrutari. Quod si nobis super hoc aliquis crediderit esse supplicandum, aut præter hujus legis tenorem in alieno loco thesaurum scrutatus invenerit, totum hoc locorum domino reddere compellatur, & velut temerator legis saluberrime puniatur.*

III. Sed de ratione forsan sollicitus eris, cum alioqui res, quæ nullius sunt, occupantium fiant, etiamsi datâ operâ in alieno quæsitæ fuerint. Rationem diversi juris hanc adducit Arnold. Vinn. *ad §. 39. tit. Instit. de rer. divis. n. 5. quod qui feram in alieno*

eno

eno capit, aut rem, puta proderelicto habitam, tollit, nihil fundo, aut fundi domino noceat. Ad thesaurum vero perveniri non potest sine effossionibus, & manifesto damno fundi, in cuius visceribus thesaurus abditus jacet. Aliena vero effodere, inq, iis latentes rimari o- pes, merito vetitum, & poenâ, non premio dignum. Conf. Perez. in C. de thesaur. n. 2. in fin. Ita neqve Imppp. Gratian. Valentini- an. & Theod. AAA. passi fuere, ut aut aliena effoderet quis- quam, aut in locis non sui juris per famam suspecta rimaretur, ut evincit l. 2. C. Theod. de thesaur. Quod autem de locis pri- vatis, idem de publicis quoq; sentio, *Vinn. ad §. 39. cit. Instit. de rer. divis. n. 8.*

IV. At, cur NEC VOLENTE DOMINO licentia inve- stigandi in alieno tribuatur, mirum tibi ac insolens videbitur, cum aliàs, *juxta l. 21. C. mandati*, suæ quisq; rei moderator sit atq; arbiter. Quidni ergo & in suo thesaurum ab alio nomine pro- prio quæri permittat? Certè Jacobus Concenatus *libro singular. question. 4. quest. 9. n. 45.* verba illa, IMO NEC VOLENTIBUS, penitus expungit, ut verum assequatur sensum. An rectè, ipse viderit. Ego quidem cum Hahnio *inicio Comm. in D.* istud mu- tandæ lectionis cacoëthes, dum additur ex arbitrio quicquam legibus, vel adimitur, aversari malim, quàm id, quod Majesta- tis est, usurpare. Quæ ergo ratio est, quod ne volentibus do- minis thesaurum in alieno loco indagare liceat? Ab utilitate publica eam derivat Perezus *in C. de thesaur. n. 4.* ne is, qui quæ- rit thesaurum, totum agrum perfodiat, & culturam agri, Reip. maximè necessariam, evertat. Sed & si in ædibus fortè latere existimetur thesaurus, ruina earum publicum aspectum defor- mat, quam facile promovet quærentis, & permittentis cupidi- tas, dum hic subitas & majores opes sperat, cum ædibus mini- mè comparandas, ille præter operam nihil perdat, si incassum laboraverit.

V. Cæterum licet ex quæsito in alieno loco thesauro nullum ferat inventor lucrum, fortuito tamen oblato dimidi- am partem non invidet ei Imperator, quod ultima legis nostræ testantur verba: *Quod si fortè vel arando, vel aliàs terram alienam*

C

colen-

colendo, vel quocumq; casu, non studio perscrutandi, in alienis locis thesaurum invenerit, id quod repertum fuerit, dimidiâ retentâ, alterâ dimidiâ datâ, cum locorum domino partiatur. Ita enim eveniet, ut unusquisq; suis fruatur, & non inhiet alienis. Derogatur itaque hac constitutione Legi 2. Cod. Theod. de thesaur. quæ in quartam tantum repertorum partem eum, qui loci dominus fuerit, admittit.

VI. Sed enim nec quartam quidem, eò minus dimidiâ reperti in alieno thesauri quantitatem domino fundi deberi dixeris, cum aliàs res nullius quovis loco occupatæ totæ fiant occupantis. Fateor quidem in rebus cæteris nullius ita servari, at in thesauro secus est. Illæ verè nullius sunt: thesaurus non est, quippe quem nemo istâ intentione abscondit, ut eum in numero rerum suarum esse nolit, sed ut tutiore loco custodiat. Tantum ideo nullius esse dicitur, quia, cujus sit, non apparet. Vero tamen simile est, eum à majoribus domini fundi conditum fuisse, cum in proprio tutius, quàm in alieno, unusquisque thesauros condi sibi persuasum habeat. Junge Vinn. ad §. 39. tit. Instit. de rer. divis. n. 6. Frantzk. exerc. 4. qv. 10. n. 6. Non immeritò itaq; æqualitatē partitionis probavit Imperator Leo.

VII. Neq; refert, publicus, an privatus sit fundus, Cæsaris, num fisci, an civitatis, in quo aliquis fortuitò & aliud agens invenerit thesaurum, per §. 39. de rer. divis. Omni enim casu pars eadem inventorem manet. Adde Vinn. ad dict. text. distinctionem rerum Cæsaris, fisci, publicarum, & civitatis explanantem.

VIII. Sed quid si inventor partem thesauri ad fiscum pertinentem suppresserit? Totum cum altero tanto cogitur solvere, juxta l. 3. §. ult. D. de jure fisci. Qui autem, cum in fundo privati thesaurum reperisset, domino illius debitam partem subtraxerit, suâ quidem ideo non privatur, attamen pœnâ afficitur arbitrariâ, ut præjudicio firmat D. Carpzov part. 2. præct. crimin. quest. 86. n. 22. 23.

IX. At quomodo de vera thesauri quantitate constabit ubi

ubi fluxa est & dubia inventoris fides? Sub jurejurando enu-
ciare tenebitur, quantum invenerit. Sin autem juramentis cir-
cumvenire alios ex levitate quadam ei solenne fuerit, torturae
subjiciendus potius, quam ut perjuriū cōmittatur, uti sentiunt
Dan. Möller. *ad Constit. Elect. August. § 3 part. 2. n. 8. 9.* D. Carpzov.
dict. loc. n. 24. 25. ut & jurispr. forens. part. 2. constit. 53. defin. 8. Jo-
hann. Harprecht. *ad §. 39. de rer. divis. n. 40.*

X. Quid si spontè thesaurum à se inventum quisquam de-
tulerit? Utar decisione l. 1. C. Theod. de thesauris: *Quicumq;
thesaurum invenerit, & ad fiscum spontè detulerit, medietatem con-
sequatur inventi, alterum tantum fisci rationibus tradat, ita tamen
ut citra inquietudinem quæstionis omnis fscalis calumnia conquie-
scat. Haberi enim fidem fas est his, qui sponte obtulerint, quod in-
venerint.*

XI. Et hoc in mentem incidit, quod circa thesaurum in
loco religioso repertum l. 3. §. penult. D. de jure fisci textui §. 39.
tit. Instit. de rer. divis. repugnare videatur. Ibi quippe dimi-
dia pars, hinc totus thesaurus tribuitur inventori. Enimvero
variis omnino resolutionibus textus istos ad concordiam redu-
cere allaborant Interpretes. Ungepauerus quippe *exerc. Ju-
stin. §. qu. 14.* Ludvv. & Pac. *ad §. thesauros. de rer. divis. legem 3. §.
penult. de loco religioso publico, vel fiscali, §. 39. de loco reli-
gioso privato accipiunt.* Nam etsi loca sacra, & religiosa nulli-
us verè in bonis sint, ejus tamen aliquatenus existimantur, cujus
in usu, & fundo sunt, & quodammodo juris privati. Eandem
sententiam apprehendit etiam Vinnius *ad §. thesauros. n. 4.* Con-
tra infringit illam Bachovius, qui ob conjunctionem loci reli-
giosi, & sacri negat hanc interpretationem admitti posse, quod
nulla loca, aut ædes sacræ privatæ dici possint. At erroris facilè
convincit Bachovium l. 9. §. I. D. ad L. Jul. pecul. Alii constitu-
tionem Divorum fratrum in l. 3. §. penult. à Justiniano in §. the-
sauros 39. aut, ut numerant nonnulla exemplaria, 40. iterum
abrogatam contendunt, quâ parte illa derogaverat edicto Di-
vi Adriani. Cæterum id probabile non videtur Vinnio *ad dict.
§. 39. n. 4. Nam si edictum Adriani rescripto Antonini, & Veri subla-*

tum fuisset, utiq; non quid ille, sed quid hi de thesauris in loco sacro, religiosove inventis constituisent, Justinianus comprobasset. Sed cum simpliciter edictum Divi Adriani, non facta mentione rescripti fratrum Imperatorum, referat, vix est, ut dici possit, hic aliquid novi juris ab eo constitutum esse. Alii aliter sentiunt, uti videre est apud Maximilian. Faust ab Nischaffenburg *consil. pro arar. cl. 9. consil. 28. ord. 746.* Arnif. *lib. 3. de jurib. majest. cap. 6. n. 24.* Denique Dominus Carpzovius Hotomanni partes sequitur, constitutiones Imperatorum de thesauris admodum variasse, memorans *jurispr. for. part. 2. constit. 53. defn. 5. n. 6.* eamque diversitatem Triboniani incuriam nobis reliquisse. Malim tamen ego cum primis hanc controversiam transigere, quibus astipulatur quoque Harprecht. ad §. 39. n. 7. 8. & Everhard. Bronchorst *centur. 3. c. 2710. ass. 80.*

XII. Sed quam allegem rationem, quod thesaurus in loco sacro, aut religioso privati juris fortuito casu inventus demum inventoris fiat *per dict. §. 39.* cum tamen alias thesaurus in loco meo sive fortunæ munere, sive adhibito perscrutandi studio inventus meus sit? Respondeo, hoc ideo procul dubio placuisse, ne daretur occasio violandorum sepulchrorum, & aperiendi urnas defunctorum. Thesaurus itaq; ex industria in loco sacro, vel religioso inventus totus fisco acquiratur, *per text. 2. Feud. 56. Nischaffenb. dict. loc.* Certè summi Principes, quibus volupe olim fuit violare & aperire sepulchra, ingentem fortunæ mutationem experiri coacti, uti non uno exemplo prodit Richterus *in axiom. Polit. reg. 313.*

XIII. Restat, ut moneam, in thesauro per artes magicas in alieno fundo reperto nil juris æquè competere inventori, ac si in proprio repertus esset. At controversiâ non caret, an thesaurus artibus magicis in alieno inventus æquè ad fiscum pertineat? Nego cum Ludvvello *ad §. 40. de R. D. n. 3.* Domino quippe fundi nihil imputari potest, ut ipsi proinde factum inventoris damno esse haud debeat, *l. 155 D. de R. J. Dissentit Schneidevvin. ibid. n. 5. & præter eum Mynsingerus Schol. ad Instit. eod. loc.*

XIV. Novissimum esto, quod is, cui thesaurus totus, vel ex parte debetur, contra possidentem, restituere recusantem, rei
vin-

vindicationem instituere possit, quæ omni illi competit, qui aut jure Gentium, aut jure Civili dominium acquisivit, l. 23. pr. D. de rei vindic. Harprecht. ad §. 39. de R. D. n. 41. 42. aliq. ab eo allegati. Scilicet ad fundandam in rem actionem duo extrema ponenda & probanda sunt, à parte actoris dominium, à parte rei convèti possessio, §. 1. tit. Instit. de action. l. 25. pr. D. de O & A. Quid si dolo fecerit inventor, quò minus vel ante, vel post litem cōtestatam possideret thesaurum? Dammandus & tunc erit, quasi possideret, l. 22. l. 27. §. 3. D. de rei vindic. l. 25. §. 8. D. de petit. hered. Placuit enim dolum pro possessione esse, & pari in omnibus jure utrumq; censerit, l. 131. l. 150. l. 157. §. 1. D. de R. J. Add. Vinn. ad §. 2. tit. Instit. de action. n. 17.

CAPUT IV.

DE JURE PRINCIPIS CIRCA THESAUROS UBICUNQUE REPERTOS.

- | | |
|--|--|
| <p>I. Principi in res subditorum imperium competit, non dominium.</p> <p>II. Jus Regis i. Sam. 8. explicatur.</p> <p>III. Non distinguitur hic inter quesita jure Gentium, & Civili bona.</p> <p>IV. Rationes dubitandi contra Principem thesaurum inte-</p> | <p>grum, vel partem sibi vendicantem.</p> <p>V. Rationes decidendi pro Principe.</p> <p>VI. Jus omne Principis circa thesauros regalibus minoribus annumeratur.</p> <p>VII. Dubitandi rationes remonentur.</p> |
|--|--|

I. Nonnulli, dum Principi dominium in bona subditorum vendicare conuntur, non tam assentiendi vero, quam assentandi tyrannis animo negotium omne suscepisse videntur. Rectius distingvimus à dominio imperium, secuti hac in re Senecam lib. 7. de benef. cap. 4: Ad Reges, inquentē, potestas omnium pertinet, ad singulos proprietates. Idem cap. 5: Sub optimo Rege omnia Rex imperio possidet, singuli dominio. Et hinc Boxhornius lib. 2. Instit. Polit. cap. 2. §. 3. Principis, & Domini mutuatur discrimen, dum perhibet: Principes omnia subditorum imperio possident, non dominio. Dominus autem non imperio

tantum, sed & dominio possidere se existimat, non fortunas
saltem, sed vitas etiam, ac sanguinem subditorum, adeo ut sub
Principe obsequium cum libertate, sub domino obsequium cum
servitute sit conjunctum.

II. Nec offendere quenquam debet, aut in primam trahere
sententiam id, quod de jure Regis *1. Sam. 8.* legitur. A præcep-
tis enim comminationes separat Cyriacus Lentulus *in August.*
& exemplis ac praxi contrarium astruit. Neq; tamen hæc satis
mihi omnino faciunt. Lubens profecto fateor, obscurum & in-
tricatum plerisq; videri, quanta à Deo Regibus sit concessa po-
testas, propter caput *Deuteron. 17. v. 14. & seqq.* & allegatum,
modò textum *1. Sam. 8.* Sed n. inter MOSEN, & SAMUELEM nul-
la contentio est. Moses enim non Populum, sed Regem institu-
it, ejusq; describit officium: Samuel verò ejus potestatem, im-
periique amplitudinem exponit. Moses imperium rectum, &
quæ bonis Principibus sunt agenda prodidit: Samuel obedi-
entiam subditorum, quæq; illis toleranda sunt, declarat. Ille, Re-
ges informando, limites imperandi, hic, subditos instruendo,
obligationem parendi delineat, si ita exigat inevitabilis neces-
sitas, ac publica utilitas. Ad hanc quippe ea refero, quæ de jure
Regis apud Samuelem occurrunt, non DOMINIUM aliquod,
sed IMPERIUM Principis exprimentia, quoties necessitati pa-
rendum est, aut publicæ rei utilitati velificari oportet. Confer
Gal. 2. obs. 56. Fachin. lib. 8. controu. jur. cap. 63. Hahn. in D. de A.
R. D. n. 4. ibi: Principes in bonis subditorum Limn. prolegom. ad Ca-
pitulat. Imperator sect. 2. imprimis Excellentis. D. Casp. Ziegler.
de jurib. majest. exerc. 2. th. 41. & seqq.

III. Nec velim hic discrimen collocare inter ea, quæ sub-
ditorum sunt ex GENTIUM JURE, & ea, quæ eorundem sunt
ex JURE CIVILI, ut in hæc jus laxius Principi concedam, eti-
am auferendi sine causa, & compensatione; in illa non item.
Nam dominium, ex quacumq; causa ortum sit, suos semper ef-
fectus habet ex ipso jure Naturali, ut scilicet temere auferri
nequeat, *Grot. 3. de J. P. & B. cap. 20. n. 9.*

IV. Igitur nec Principes jure thesauros in privatorum fun-
dis repertos vel totos, vel ex parte sibi sumere atq; arrogare
posse

posse asseverabis, quod thesaurus pertineat ad regulam juris Gē-
tium de rebus nullius. At res nullius, modò ita affectæ sint, ut
alicujus esse queant, naturali ratione occupanti conceduntur.
Accedere dixeris, quod veri simile sit, à majoribus domini fun-
di profectum esse thesaurum. Quo ergo excusationis velo, quâ
ratione eundem Princeps sibi vendicabit, cum domino fundi,
eidemq; inventori, duplici titulo, inventionis nempe, jurisque
à majoribus in se derivati thesaurus competat? Nec ab alio in-
ventus Principi debebitur, quoniam inventori occupatio, pri-
mus ac præcipuus rerum jure Gentium acquirendarum modus,
domino autem prædii præsumptio illa absconditi à majoribus
thesauri magis favet, ac jus omne Principis enervat, & tantum
non absorbet.

V. Caterum hæc, & si quæ alia adduci possunt, me neuti-
quam movent, quò minus intrepidè statuam, Principes the-
sauros quocunq; loco inventos vel ex parte, vel integros non
injuriâ sibi posse asserere. Impellunt me rationes, quæ partim
pro Principe militant, partim subditis non iniquè thesauros
denegari evincunt. Principis tuetur partes primò, quod legi-
bus ac moribus constitui possit diversum ab eo, quod Leoni
Imp. aliisve arrisit, neque ab Imp. Friderico mutatum est 2.
Feud. 56. postquam res hæc tota pendet ab arbitrio Principis.
Valde itaque falluntur, qui inventionem thesauri ita putant
esse naturalem, ut aliud induci nequeat. Est enim naturalis
pro certo rerum statu, id est, si aliter cautum non sit. Deinde
thesaurum inter ἀδέσποτα numeramus. At talia quæ sunt, rectè
addicuntur Principi. Inde Grotius: *Germania populi cum Prin-
cipibus ac Regibus bona quædam essent assignanda, unde dignita-
tem suam sustinerent, sapienter existimarunt, ab illis rebus incipien-
dum, quæ sine damno cujusquam tribui possent, cujusmodi sunt res
omnes, quæ in dominium nullius pervenerunt 2. de J.P. & B. cap. 8.
n. 5. Atq; id nunc jus cõmune est, & quasi gentium, ut idem lo-
quitur n. 7. Rex Theuderichus apud Cassiodorum IV, 34. Non est
cupiditas eripere, quæ nullus se dominus ingemiscat amisisse. Idem
VI, 8: Depositiones quodq; pecunia, quæ longâ verustate competentes
dominos amiserunt, inquisitione tuâ nostris applicentur arariis, ut
quia*

quia sua cunctos patimur possidere, aliena nobis debeant libenter offerre. Sine damno quidem inventa perdit, qui propria non amittit. Adde Vinn. ad §. 39. de R. D. n. 9. Perez. in C. de thesaur. n. 14. & seqq. Bachov. ad Treutl. vol. 2. disp. 20. th. 2. lit. G. Arnif. lib. 3. de jurib. majest. cap. 6. Struv. cap. 12. syntagm. jur. Feudal. aphor. 5. in exeg. n. 3. Sed nec iniquo animo istam thesaurorum ademptionem terre possunt, aut debent subditi. Nam qui sepeliunt pecunias, constitutionibus obviant, l. 4. §. 6. D. ad L. Jul. pecul. Imo. fiscus propterea tributis fraudatur, *Utschaffensb. consil. pro amur. class. 10. cons. 25. ord. 790.* ut Principes jure cujusdam compensationis vel partem thesauri, vel totum non iniquè sibi vendicent.

VI. Ad regalia autem minora jus omne Principis circa thesauros refero. Finis quippe jurium istiusmodi inspiciendus est, quatenus vel Majestas ipsa, vel fiscus sibi præcipuè consulit, ut inde vel majora, vel minora ea æstimare conveniat. Ex majoribus quidem nonnunquam ad fiscum aliquid pervenit, & ex minoribus dignitas imperantis illustratur, in illis tamen principaliter ipsum *το κέρειον*, respectu sui, & quatenus tale, occupatum est, in his verò quatenus externis quibusdam administriculis & subsidiis moraliter opus habet. Add. Excellentiss. D. Casp. Ziegler. exerc. 2. de jurib. majest. th. 28. 29.

VII. Jam ut dubitationum procellas superare nitar, è re esse arbitror. Objicitur primò, thesaurum pertinere ad regulam juris Gentium de rebus nullius. Regero, posse libertatè naturalem à lege civili circumscribi, & vetari, quod naturaliter licebat, atque etiam ipsum dominium naturaliter acquirendum vi suà anteverti. Neque secundò movet, quod verisimile sit, à majoribus domini fundi profectum esse thesaurum. Otiosa enim res est, & legibus odiosa, pecuniam defodere, geniumque proprium, censum publicum, & ipsos hæredes defraudare, prædia ad alios sæpè transferentes. Conjectura itaque mera est, à majoribus præsentis domini fundi thesaurum esse conditum, & insufficiens ad jus Principis elidendum, quod cur injuriæ accusari non possit, satis jam

dixi. Sint itaque

TERMINALIA!



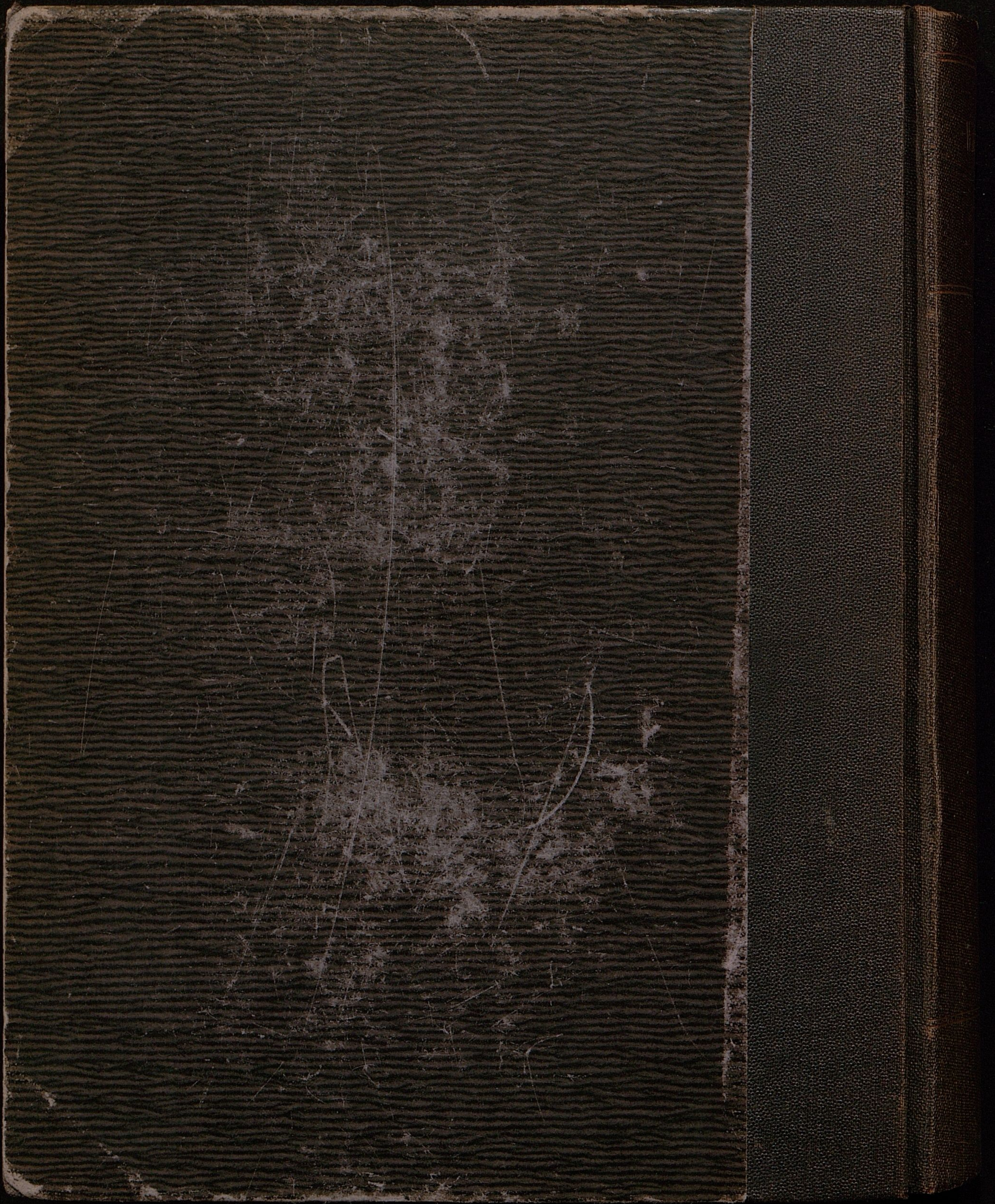
ULB Halle
005 122 49X

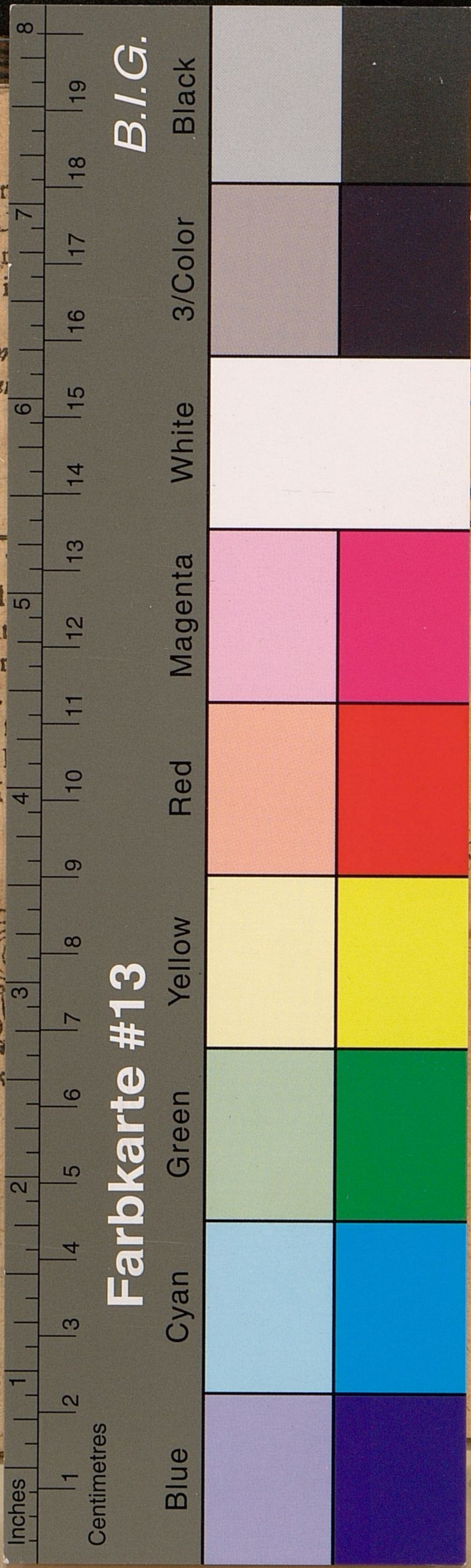
3



V. 17

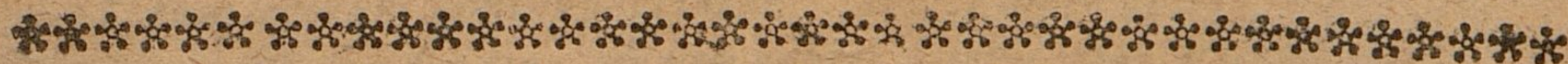






1662 20 148.
8 2
2

I. N. C.
DISPUTATIO JURIDICA
DE
JURE THESAURI,
AD
L. UN. C. DE THESAUR.
QUAM
CONSENTIENTE AMPLISS. FACULTATE
JURIDICA
IN
INCLYTA LEUCOREA
PRÆSES
DIETERICUS COCH/ J.U.D.
&
SAMUEL Schütz/
AUTOR & RESPONDENS
MECKLENBURGENSES
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SISTUNT ATQUE
EXHIBENT
IN
AUDITORIO FACTORUM
DIE XX. AUGUSTI.



WITTENBERGÆ,
Typis Johannis Haken, MDC LXII.